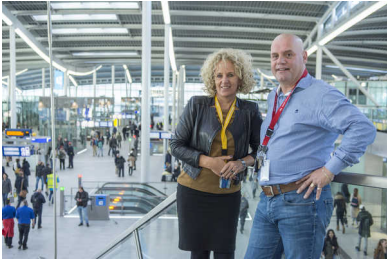

Tafelzilver blinkt voor de koningin

Marion Louw-Aker en Xander van Veen van Asito in hun domein. Links een van hun medewerkers, onder wie ook voormalige daklozen.

FOTO KOEN LAUREIJ

FOTO KOEN LAUREIJ

Maarten Venderbosch.

Wat doe je, als je Máxima én nog een koningin op bezoek krijgt? Natuurlijk: je brengt je huis aan kant, je haalt het beste servies uit de kast, en je poetst het tafelzilver op tot het glimt

Utrecht Centraal krijgt vanochtend twee koninginnen op bezoek. Máxima arriveert per trein vanuit Amsterdam in gezelschap van de Belgische koningin Mathilde, op staatsbezoek in Nederland. Geen wonder, dat alle verloven waren

ingetrokken bij schoonmaakbedrijf Asito, dat in juli het contract binnensleepte om 250 stations in Nederland schoon te mogen houden.

Asito ziet in het nieuwe Utrecht Centraal zijn 'moeder aller stations'. Het enige in Nederland waar 24 uur per dag wordt geïet, geborsteld en gezeemd. Een veelzeggend gezegde in schoonmaakland luidt: 'Eén dag op Utrecht CS is als een zwarte dag op Schiphol'.

Er wordt flink wat rommel gemaakt op de nationale luchthaven, maar volgens Asito-vestigingsmanager Marion Louw-Aker spant Utrecht Centraal de kroon. Veertig containers afval worden hier per dag opgehaald.

De horeca en de stationswinkels zetten het karton gescheiden van de rest klaar om opgehaald te worden. De 240 afvalbakken in de hal worden vier keer daags geleegd. Dan praat je over 1.000 volle vuilniszakken.

Schoonmakers lopen de hele dag rondjes om 'verstoringen' op te ruimen: lege koffiebekers, blikjes, papiertjes, patatbakjes. Alles wat je thuis in de prullenbak gooit, dus. Maar ja, de reiziger heeft haast. En - eufemistisch gezegd - hij is niet altijd even netjes opgevoed.

Rondje

Maar daarvan krijgen de gasten niets te zien, precies één week voorafgaand aan de officiële opening van het nieuwe Utrecht CS. Het bewonderende rondje dat zij door de hal lopen is meter voor meter in kaart gebracht, aangeveegd en schoongeboend. Al het roestvrije staal waarop het koninklijke oog zou kunnen vallen - het tafelzilver van het station - is blinkend opgepoetst.

„Maar op andere dagen moeten we niet minder aan de bak”, zegt Xander van der Veen. Hij voert een legertje van 45 schoonmakers aan.

In zijn aanvalsplan is de nacht cruciaal. Dan is het een paar uur níet druk. Dan komen de grote schrobmachines tevoorschijn, die de 25.000 vierkante meter stationsvloer boenen. Dan ook worden de 19 roltrappen en 14 liften gereinigd, die overdag geen seconde kunnen worden stilgezet.

Stilstand is immers funest. Daar waar geen beweging is - bij een kapotte roltrap, of waar een trein niet rijdt - heb je zó een paar duizend wachtenden op een kluitje. Biedt NS dan gratis koffie aan ter compensatie, dan weten ze bij Asito hoe laat het is. Dat wordt opschalen. Want de lege bekertjes vinden we straks óveral terug.

Is de nachtploeg naar huis, dan zorgen de andere ploegen er tussen 06.30 uur 's ochtends en 22.30 uur 's avonds voor dat de 'continue vervuilinggraad' niet boven contractueel vastgelegde normen uitstijgt. Dat is hard werken zegt Van der Veen, trots op het resultaat. „Utrecht is hét station. Voor een schoonmaakbedrijf is het een voorrecht hier te mogen werken.” In zijn team zijn tien à vijftien mensen 'met afstand tot de arbeidsmarkt' opgenomen via 't Wijkbedrijf Utrecht, ook voormalige dak- en thuislozen. Sliepen zij vroeger als het ware óp het station, nu bezemen ze er de vloer.

Reizigers werpen vaak denigrerende blikken naar schoonmakers, weet Marion Louw-Aker. „Liever vakkenvullen dan met stoffer en blik over het station moeten. Zó wordt er toch vaak gedacht.” Ze roept een beeld op van vroeger. Van een sjofele schoonmaker met een petje op, die met gebogen hoofd het vuil bij elkaar veegt.

Daar wil zij vanaf. Dus geeft zij veel aandacht aan 'zelfbewustzijn' en hospitality. „Loop met rechte rug. Wees vriendelijk en gastvrij. Help mensen die een vraag hebben.” Geen petjes die je ogen verstoppen. „Utrecht is een

stationsterminal. Met winkels en restaurants. Waar je alleen lekker verblijft als het er schoon is en netjes. Zó belangrijk is het wat wij doen."